

บทที่ 4

ลักษณะทั่วไปและโครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบน

ในบทนี้จะกล่าวถึงลักษณะทั่วไปของภาคเหนือตอนบนซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ จำนวนประชากรและแรงงาน และเนื้อหาเกี่ยวกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบน ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดของแต่ละจังหวัดในภาคเหนือตอนบน ภาคการเงินการธนาคารและการค้าต่างประเทศในเขตภาคเหนือตอนบน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ลักษณะทั่วไปของภาคเหนือตอนบน

4.1.1 สภาพภูมิประเทศ

ภาคเหนือประกอบด้วย 17 จังหวัด มีพื้นที่ 106 ล้านไร่ (169,600 ตร.กม.) หรือประมาณ 1 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งประเทศ ส่วนใหญ่เป็นป่าเขา มีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 29.2 ล้านไร่ หรือ 1 ใน 5 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งประเทศ สภาพภูมิประเทศของภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง และป่าไม้โดยเฉพาะในเขตภาคเหนือตอนบน ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญ ลักษณะของพื้นที่ประกอบด้วยพื้นที่ราบ 18.7 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.7 พื้นที่ดอน 31.9 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 30.0 และพื้นที่สูง 55.4 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 52.3 ของพื้นที่ทั้งหมด

ภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 9 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน พะเยา เชียงราย แม่ฮ่องสอน และตาก มีเนื้อที่รวมประมาณ 63.9 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 60.3 ของภาคเหนือ ลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน มีพื้นที่ราบระหว่างภูเขาเป็นที่ตั้งของจังหวัด ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ได้แก่ ที่ราบลุ่มแม่น้ำปิง แม่น้ำกว๊าง ของจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ที่ราบลุ่มแม่น้ำวังของจังหวัดลำปาง ที่ราบลุ่มแม่น้ำอิง แม่น้ำกก ของจังหวัดเชียงราย และพะเยา ที่ราบลุ่มแม่น้ำยม แม่น้ำน่านของจังหวัดแพร่ และน่าน เป็นต้น

4.1.2 สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศของภาคเหนือตอนบนเป็นแบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดู ได้รับอิทธิพลจาก ลมมรสุม 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะพัดพาเอาความชุ่มชื้นจากมหาสมุทรอินเดียเข้ามา ทำให้เกิดฝนตกในช่วงฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ซึ่งจะมีฝนตกชุกในช่วงเดือน สิงหาคม-กันยายน หลังจากนั้นจะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพาเอาความหนาวเย็นและแห้งแล้งจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เข้ามาสู่ประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบนจะมีอากาศหนาวเย็นกว่าภาคเหนือตอนล่าง อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยประมาณ 8 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิของภาคเหนือตอนล่างประมาณ 11 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยของภาคประมาณ 41 องศาเซลเซียส และร้อนที่สุดที่จังหวัดตาก เฉลี่ยประมาณ 41 องศาเซลเซียส

4.1.3 จำนวนประชากรและแรงงาน

ณ สิ้นปี 2545 ภาคเหนือตอนบนมีประชากรจำนวนประมาณ 5.8 ล้านคน หรือร้อยละ 9.6 ของประชากรทั้งประเทศ จังหวัดที่มีประชากรมากกว่าหนึ่งล้านคน คือ จังหวัดเชียงใหม่ และเชียงราย โดยจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนประชากรมากที่สุด โดยในปี 2545 มีประชากรทั้งหมด 1.46 ล้านคน ส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจำนวนประชากรน้อยที่สุด โดยมีประชากรทั้งหมด 1.76 แสนคน เมื่อพิจารณาจากอัตราการเพิ่มของประชากรในภาคเหนือตอนบนเฉลี่ย 8 ปี (พ.ศ. 2538—2545) คิดเป็นร้อยละ 0.21 โดยที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอัตราการเพิ่มของประชากรในจังหวัดสูงที่สุด คือมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 0.50 ส่วนจังหวัดเชียงรายมีอัตราการเพิ่มของประชากรต่ำที่สุด คืออัตราการเพิ่มเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 0.18 จะสังเกตได้ว่า ในแต่ละปี อัตราการเพิ่มของประชากรในแต่ละจังหวัด จะมีอัตราที่ลดลง โดยในปี 2539 อัตราการเพิ่มของประชากรภาคเหนือตอนบนเท่ากับร้อยละ 0.26 ปี 2545 อัตราการเพิ่มของประชากรเท่ากับร้อยละ 0.14 แสดงให้เห็นว่า การควบคุมอัตราการเพิ่มของประชากรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 4.1

เมื่อพิจารณาจำนวนแรงงานในแต่ละจังหวัดในภาคเหนือตอนบนในปี พ.ศ. 2538-2545 จะเห็นได้ว่า จำนวนแรงงานในภาคเหนือตอนบนโดยเฉลี่ยมีจำนวนประมาณ 3.2 ล้านคน โดยที่จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนแรงงานสูงที่สุด โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 850,254 คนต่อปี ส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่มีจำนวนแรงงานน้อยที่สุด โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 94,704 คนต่อปี ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.1 จำนวนและอัตราการเพิ่มประชากรของจังหวัดในภาคเหนือตอนบน

หน่วย : พันคน

ปีพ.ศ.	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	อัตราการเพิ่ม เฉลี่ย 8 ปี
จังหวัด									
เชียงใหม่	1,439	1,443 (0.28)	1,446 (0.21)	1,450 (0.28)	1,453 (0.21)	1,458 (0.34)	1,460 (0.14)	1,462 (0.14)	(0.23)
เชียงราย	1,105	1,108 (0.27)	1,110 (0.18)	1,112 (0.18)	1,114 (0.18)	1,117 (0.27)	1,118 (0.09)	1,119 (0.09)	(0.18)
ลำปาง	768	770 (0.26)	772 (0.26)	774 (0.26)	775 (0.13)	778 (0.39)	779 (0.13)	779 (0.00)	(0.20)
แพร่	507	508 (0.20)	509 (0.20)	511 (0.39)	511 (0.00)	513 (0.39)	513 (0.00)	514 (0.20)	(0.20)
พะเยา	499	500 (0.20)	501 (0.20)	502 (0.20)	503 (0.20)	505 (0.40)	505 (0.00)	506 (0.20)	(0.20)
น่าน	438	439 (0.23)	440 (0.23)	441 (0.23)	441 (0.00)	443 (0.45)	443 (0.00)	444 (0.23)	(0.20)
ลำพูน	430	432 (0.47)	432 (0.00)	434 (0.46)	434 (0.00)	436 (0.46)	436 (0.00)	436 (0.00)	(0.20)
ตาก	353	353 (0.00)	354 (0.28)	355 (0.28)	356 (0.28)	357 (0.28)	357 (0.00)	358 (0.28)	(0.20)
แม่ฮ่องสอน	170	171 (0.59)	172 (0.59)	173 (0.58)	173 (0.00)	174 (0.58)	175 (0.57)	176 (0.57)	(0.50)
รวม	5,709	5,724 (0.26)	5,736 (0.21)	5,752 (0.28)	5,760 (0.14)	5,781 (0.36)	5,786 (0.09)	5,794 (0.14)	(0.21)

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

ตัวเลขในวงเล็บ คือ ร้อยละอัตราการเพิ่มเฉลี่ย 8 ปี (พ.ศ.2538-2545)

ตารางที่ 4.2 จำนวนแรงงานของจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน

หน่วย : คน

ปี พ.ศ.	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
เชียงใหม่	855,560	830,087	881,839	822,909	882,581	824,893	889,247	814,917	850,254
เชียงราย	623,400	650,055	623,585	603,478	566,423	605,658	601,136	635,529	613,658
ลำปาง	446,260	438,364	428,773	445,343	419,243	441,600	427,373	448,827	436,973
แพร่	301,518	299,794	300,295	304,675	292,712	295,408	300,428	292,717	298,443
พะเยา	287,611	282,006	277,466	250,815	247,341	256,247	278,299	267,849	268,454
ลำพูน	271,823	269,594	268,845	247,889	252,351	248,659	263,758	271,343	261,783
น่าน	229,544	235,865	236,441	236,352	238,233	241,514	251,340	244,400	239,211
ตาก	188,446	183,996	176,746	171,647	175,284	189,827	186,752	193,210	183,239
แม่ฮ่องสอน	95,149	97,214	66,739	94,992	98,055	100,739	103,913	100,827	94,704
รวม	3,299,311	3,286,975	3,260,729	3,178,100	3,172,223	3,204,545	3,302,246	3,269,619	3,246,719

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547)

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตของภาคเหนือตอนบน โดยเมื่อแยกพิจารณาจำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตซึ่งประกอบด้วย สาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรม และสาขาบริการ พบว่าสาขาเกษตรกรรม เป็นสาขาการผลิตที่มีจำนวนแรงงานมากที่สุด โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยประมาณ 1.7 ล้านคนต่อปี ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 52.81 ของจำนวนแรงงานทั้งหมด จะเห็นได้ว่า สาขาเกษตรกรรมเป็นสาขาการผลิตหลักในเขตภาคเหนือตอนบน เนื่องจากภาคเหนือตอนบนเป็นแหล่งปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญหลายประเภท ดังนั้นจึงทำให้สาขาเกษตรกรรมเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญที่สุดและมีจำนวนแรงงานในสาขามากที่สุดใน

ภาคเหนือตอนบน สาขาบริการเป็นสาขาการผลิตที่มีจำนวนแรงงานมากรองลงมา โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยประมาณ 9.5 แสนคนต่อปี คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 29.27 ส่วนสาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตที่มีจำนวนแรงงานน้อยที่สุด โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยประมาณ 5.8 แสนคนต่อปี คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 17.92 จะสังเกตได้ว่าหลังช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ ในปี 2541 จำนวนแรงงานในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมจะมีจำนวนลดลงจากปี 2540 ในขณะที่สาขาเกษตรกรรมมีจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้นจากปี 2540 แสดงให้เห็นว่าผลจากวิกฤติเศรษฐกิจทำให้แรงงานเกิดการย้ายสาขาการผลิตไปสู่ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตของภาคเหนือตอนบน

หน่วย : คน

ปี พ.ศ.	สาขา	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม
2538		1,821,236	558,530	919,545	3,299,311
2539		1,776,158	603,292	907,525	3,286,975
2540		1,663,958	619,314	977,457	3,260,729
2541		1,779,780	524,625	873,695	3,178,100
2542		1,648,607	540,238	983,378	3,172,223
2543		1,647,834	623,332	933,379	3,204,545
2544		1,743,050	572,875	986,321	3,302,246
2545		1,636,859	612,850	1,019,910	3,269,619
	เฉลี่ย	1,714,685	581,882	950,151	3,246,719
	สัดส่วนเฉลี่ย (ร้อยละ)	52.81	17.92	29.27	100.00

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547)

เมื่อทำการแยกพิจารณาจำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตของแต่ละจังหวัดใน

ภาคเหนือตอนบน พบว่า ในทุกจังหวัดมีจำนวนแรงงานในสาขาเกษตรกรรมมากที่สุด รองลงมาคือ สาขาบริการ และสาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตที่มีจำนวนแรงงานน้อยที่สุด โดยมีรายละเอียดของจำนวนแรงงานในแต่ละจังหวัด ดังต่อไปนี้

1) จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตของจังหวัดเชียงใหม่

ณ สิ้นปี 2545 จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนแรงงาน 814,917 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.7 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัด ถือได้ว่าจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนผู้มีงานทำมากที่สุดภาคเหนือ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จะเห็นได้ว่าสาขาเกษตรกรรมมีจำนวนแรงงานมากที่สุด รองลงมาคือสาขาบริการและสาขาอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 340,409 , 328,254 และ 181,035 คนต่อปี คิดเป็นสัดส่วนจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 40.04, 38.67 และ 21.29 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.4

จะสังเกตได้ว่า สัดส่วนจำนวนแรงงานในสาขาเกษตรกรรมและสาขาบริการมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่มีสาขาเกษตรกรรมและสาขาบริการเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญ เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นแหล่งปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคเหนือและยังเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคเหนือ ทำให้สาขาบริการมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.4 จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จังหวัดเชียงใหม่

หน่วย : คน

สาขาการผลิต	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม
2538	344,161	157,387	354,012	855,560
2539	362,674	159,408	308,005	830,087
2540	336,747	214,528	330,564	881,839
2541	358,299	186,194	278,416	822,909
2542	401,783	161,412	319,386	882,581
2543	285,703	220,184	319,006	824,893
2544	328,355	188,664	372,228	889,247
2545	305,553	160,505	348,859	814,917
เฉลี่ย	340,409	181,035	328,810	850,254
สัดส่วนเฉลี่ย (ร้อยละ)	40.04	21.29	38.67	100.00

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547)

2) จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตของจังหวัดเชียงราย

ณ สิ้นปี 2545 จังหวัดเชียงรายมีจำนวนแรงงาน 635,529 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.8 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัด ถือได้ว่าจังหวัดเชียงรายมีจำนวนผู้มีงานทำมากรองลงมา จากจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จะเห็นได้ว่าสาขา เกษตรกรรมมีจำนวนแรงงานมากที่สุด รองลงมาคือสาขาบริการและสาขาอุตสาหกรรม โดยมี จำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 371,564 , 155,444 และ 86,650 คนต่อปี คิดเป็นสัดส่วนจำนวนแรงงาน เฉลี่ยเท่ากับ 60.55, 25.33 และ 14.12 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จังหวัดเชียงราย

หน่วย : คน

สาขาการผลิต	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม
2538	367,436	96,159	159,805	623,400
2539	383,768	116,409	149,878	650,055
2540	417,416	74,035	132,134	623,585
2541	380,586	89,870	133,022	603,478
2542	314,242	86,116	166,065	566,423
2543	402,281	61,057	142,320	605,658
2544	384,415	59,409	157,312	601,136
2545	322,370	110,142	203,017	635,529
เฉลี่ย	371,564	86,650	155,444	613,658
สัดส่วนเฉลี่ย (ร้อยละ)	60.55	14.12	25.33	100.00

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547)

3) จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตของจังหวัดลำพูน

ณ สิ้นปี 2545 จังหวัดลำพูนมีจำนวนแรงงาน 271,343 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 62.2 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัด เมื่อเปรียบเทียบจำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จะเห็นได้ว่าสาขาเกษตรกรรมมีจำนวนแรงงานมากที่สุด รองลงมาคือสาขาบริการและสาขาอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 107,218 , 81,029 และ 73,535 คนต่อปี คิดเป็นสัดส่วนจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 40.96, 30.95 และ 28.09 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.6

จะสังเกตได้ว่า จำนวนแรงงานในสาขาอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในแต่ละปี กล่าวคือ ในปี 2538 มีจำนวนแรงงานสาขาอุตสาหกรรม 69,982 คน แต่ในปี 2545 มีจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้นเป็น 86,782 คน แสดงให้เห็นว่าการเติบโตและการขยายตัวของสาขาอุตสาหกรรม ในขณะที่สาขาเกษตรกรรมมีจำนวนแรงงานลดลง โดยในปี 2538 มีจำนวนแรงงานในสาขา 138,550 คน และในปี 2545 จำนวนแรงงานในสาขาลดลงเป็น 112,962 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แรงงานในสาขาเกษตรกรรมหันไปทำงานในสาขาอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.6 จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จังหวัดลำพูน

หน่วย : คน

สาขาการผลิต	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม
2538	138,550	69,982	63,291	271,823
2539	124,931	67,046	77,617	269,594
2540	70,683	58,616	139,546	268,845
2541	102,823	64,534	80,532	247,889
2542	119,436	62,745	70,170	252,351
2543	77,626	92,603	78,430	248,659
2544	110,735	85,975	67,048	263,758
2545	112,962	86,782	71,599	271,343
เฉลี่ย	107,218	73,535	81,029	261,783
สัดส่วนเฉลี่ย (ร้อยละ)	40.96	28.09	30.95	100.00

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547)

4) จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตของจังหวัดลำปาง

ณ สิ้นปี 2545 จังหวัดลำปางมีจำนวนแรงงาน 448,827 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 57.6 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัด เมื่อเปรียบเทียบจำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จะเห็นได้ว่าสาขาเกษตรกรรมมีจำนวนแรงงานมากที่สุด รองลงมาคือสาขาบริการและสาขาอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 218,667 , 130,086 และ 88,220 คนต่อปี คิดเป็นสัดส่วนจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 50.04, 29.77 และ 20.19 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ สาขาอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจมากที่สุด กล่าวคือ ในปี 2541 จำนวนแรงงานในสาขาอุตสาหกรรมลดลงเหลือเพียง 55,309 คน ในขณะที่สาขาเกษตรกรรม มีจำนวนแรงงานเพิ่มขึ้นเป็น 250,568 คน แสดงว่า แรงงานในสาขาอุตสาหกรรมเกิดการเคลื่อนย้ายไปสู่สาขาเกษตรกรรมมากขึ้น

ตารางที่ 4.7 จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จังหวัดลำปาง

หน่วย : คน

สาขาการผลิต	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม
2538	209,607	113,496	123,157	446,260
2539	218,259	89,520	130,585	438,364
2540	183,079	97,120	148,574	428,773
2541	250,568	55,309	139,466	445,343
2542	192,142	81,359	145,742	419,243
2543	220,537	98,699	122,364	441,600
2544	226,813	80,654	119,906	427,373
2545	248,334	89,600	110,893	448,827
เฉลี่ย	218,667	88,220	130,086	436,973
สัดส่วนเฉลี่ย (ร้อยละ)	50.04	20.19	29.77	100.00

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547)

5) จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตของจังหวัดพะเยา

ณ สิ้นปี 2545 จังหวัดพะเยามีจำนวนแรงงาน 267,849 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52.9 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัด เมื่อเปรียบเทียบจำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จะเห็นว่าสาขาเกษตรกรรมมีจำนวนแรงงานมากที่สุด รองลงมาคือสาขาบริการและสาขาอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 174,135 , 60,166 และ 34,154 คนต่อปี คิดเป็นสัดส่วนจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 64.87, 22.41 และ 12.71 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จังหวัดพะเยา

หน่วย : คน

สาขาการผลิต	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม
2538	214,535	25,332	47,744	287,611
2539	205,476	31,489	45,041	282,006
2540	209,487	28,650	39,329	277,466
2541	154,515	30,043	66,257	250,815
2542	137,130	38,120	72,091	247,341
2543	151,606	38,809	65,832	256,247
2544	170,463	40,742	67,094	278,299
2545	149,864	40,045	77,940	267,849
เฉลี่ย	174,135	34,154	60,166	268,454
สัดส่วนเฉลี่ย (ร้อยละ)	64.87	12.72	22.41	100.00

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547)

6) จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตของจังหวัดแพร่

ณ สิ้นปี 2545 จังหวัดแพร่มีจำนวนแรงงาน 292,717 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.9 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัด เมื่อเปรียบเทียบจำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จะเห็นได้ว่าสาขาเกษตรกรรมมีจำนวนแรงงานมากที่สุด รองลงมาคือสาขาบริการและสาขาอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 160,787 , 79,342 และ 58,314 คนต่อปี คิดเป็นสัดส่วนจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 53.88, 26.59 และ 19.54 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จังหวัดแพร่

หน่วย : คน

สาขาการผลิต	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม
2538	200,323	37,787	63,408	301,518
2539	157,953	71,401	70,440	299,794
2540	154,583	74,827	70,885	300,295
2541	186,123	46,562	71,990	304,675
2542	135,355	57,518	99,839	292,712
2543	140,749	65,213	89,446	295,408
2544	152,871	64,714	82,843	300,428
2545	158,339	48,491	85,887	292,717
เฉลี่ย	160,787	58,314	79,342	298,443
สัดส่วนเฉลี่ย (ร้อยละ)	53.88	19.54	26.59	100.00

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547)

7) จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตของจังหวัดน่าน

ณ สิ้นปี 2545 จังหวัดน่านมีจำนวนแรงงาน 244,400 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.0 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัด เมื่อเปรียบเทียบจำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จะเห็นได้ว่าสาขาเกษตรกรรมมีจำนวนแรงงานมากที่สุด รองลงมาคือสาขาบริการและสาขาอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 157,805 , 48,734 และ 32,672 คนต่อปี คิดเป็นสัดส่วนจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 65.97, 20.37 และ 13.66 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จังหวัดน่าน

หน่วย : คน

สาขาการผลิต	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม
2538	158,679	30,439	40,426	229,544
2539	138,615	35,710	61,540	235,865
2540	140,982	38,006	57,453	236,441
2541	174,186	27,480	34,686	236,352
2542	166,427	27,683	44,123	238,233
2543	161,453	24,321	55,740	241,514
2544	177,634	31,074	42,632	251,340
2545	144,465	46,665	53,270	244,400
เฉลี่ย	157,805	32,672	48,734	239,211
สัดส่วนเฉลี่ย (ร้อยละ)	65.97	13.66	20.37	100.00

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547)

8) จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ณ สิ้นปี 2545 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจำนวนแรงงาน 100,827 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 57.3 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัด ถือได้ว่าจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีจำนวนแรงงานน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบจำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จะเห็นได้ว่าสาขาเกษตรกรรมมีจำนวนแรงงานมากที่สุด รองลงมาคือสาขาบริการและสาขาอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 74,429 , 16,281 และ 3,994 คนต่อปี คิดเป็นสัดส่วนจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 78.59, 17.19 และ 4.22 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วย : คน

สาขาการผลิต	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม
2538	75,154	5,584	14,411	95,149
2539	78,965	2,799	15,450	97,214
2540	46,655	6,904	13,180	66,739
2541	73,739	4,085	17,168	94,992
2542	75,863	4,147	18,045	98,055
2543	84,202	3,235	13,302	100,739
2544	83,972	2,788	17,153	103,913
2545	76,878	2,408	21,541	100,827
เฉลี่ย	74,429	3,994	16,281	94,704
สัดส่วนเฉลี่ย (ร้อยละ)	78.59	4.22	17.19	100.00

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547)

9) จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิตของจังหวัดตาก

ณ สิ้นปี 2545 จังหวัดตากมีจำนวนแรงงาน 193,210 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.0 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัด เมื่อเปรียบเทียบจำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จะเห็นได้ว่าสาขาเกษตรกรรมมีจำนวนแรงงานมากที่สุด รองลงมาคือสาขาบริการและสาขาอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 109,671 , 50,259 และ 23,308 คนต่อปี คิดเป็นสัดส่วนจำนวนแรงงานเฉลี่ยเท่ากับ 59.85, 27.43 และ 12.72 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 จำนวนแรงงานในแต่ละสาขาการผลิต จังหวัดตาก

หน่วย : คน

สาขาการผลิต	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม
2538	112,791	22,364	53,291	188,446
2539	105,517	29,510	48,969	183,996
2540	104,326	26,628	45,792	176,746
2541	98,941	20,548	52,158	171,647
2542	106,229	21,138	47,917	175,284
2543	123,677	19,211	46,939	189,827
2544	107,792	18,855	60,105	186,752
2545	118,094	28,212	46,904	193,210
เฉลี่ย	109,671	23,308	50,259	183,239
สัดส่วนเฉลี่ย (ร้อยละ)	59.85	12.72	27.43	100.00

ที่มา : คำนวณจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547)

4.2 โครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบน

ภาคเหนือตอนบนมีพื้นที่ประมาณร้อยละ 60 ของพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งกว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่ภาคเหนือตอนบนเป็นป่าเขา มีพื้นที่เหมาะกับการเพาะปลูกไม่ถึงร้อยละ 15 แต่มีทรัพยากรด้านท่องเที่ยวและลักษณะภูมิอากาศที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาพักผ่อนและพำนักอาศัยเป็นครั้งคราวและถาวร ทำให้ธุรกิจบริการ เช่น ธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท และของที่ระลึก เป็นสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคเหนือตอนบน และเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าที่สำคัญ ทั้งจากโรงไฟฟ้าพลังน้ำ และไอน้ำจากเขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก และอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ตลอดจนมีแร่ธาตุ เช่น แร่สังกะสี ถ่านหิน ลิกไนต์ หินปูน และดินขาวอุดมสมบูรณ์ ก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมเซรามิก ปูนซีเมนต์ และโรงงานถลุงแร่สังกะสี เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นประตูการค้าชายแดนกับประเทศพม่า ลาว และจีน (ตอนใต้)

ในสาขาเกษตรกรรม ภาคเหนือตอนบนเป็นแหล่งผลิตข้าวและพืชไร่ที่สำคัญ พืชผลสำคัญของภาคเหนือ เช่น ข้าวหอมมะลิ ถั่วเหลือง ข้าวโพด และอ้อย มีปริมาณผลผลิตไม่ต่ำกว่า 1 ใน 4 ของผลผลิตทั้งประเทศ ขณะที่พืชสำคัญอื่น เช่น ลำไย ลิ้นจี่ กระเทียม ใบบัวบกเวอร์จิเนียและเบอร์เลย์ หอมแดง และหอมหัวใหญ่ เกือบทั้งหมดผลิตในภาคเหนือ นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งต้นน้ำของภาคกลาง กรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมทั้งเป็นแหล่งทรัพยากรแร่ธาตุสำคัญของประเทศ เช่น ถ่านหินลิกไนต์ หินปูน และดินขาวที่จังหวัดลำปาง แร่สังกะสีที่จังหวัดตาก เป็นต้น

4.2.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเหนือตอนบน

มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเหนือตอนบน ตามราคาตลาดในปี พ.ศ. 2545 มีมูลค่า 272,304 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเหนือตอนบนเฉลี่ยต่อหัว มีมูลค่า 46,998 บาทต่อปี สาขาการผลิตที่มีความสำคัญ คือ สาขาเกษตรกรรม สาขาการผลิต (Manufacturing) และสาขาการขายปลีกการขายส่ง โดยผลผลิตทั้งสามสาขา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.65, 18.27 และร้อยละ 16.87 ของผลิตภัณฑ์ภาคเหนือตอนบน ตามลำดับ สาขาเกษตรกรรมนับเป็นสาขาที่มีความสำคัญและมีศักยภาพสูงสุด การขายส่งและขายปลีกก็มีความสำคัญ โดยเฉพาะการค้าขายผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร และสาขาการบริการการท่องเที่ยวถือว่ามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาคค่อนข้างมาก ในขณะที่สาขาอื่น ๆ เช่น การก่อสร้าง การไฟฟ้า และการคมนาคมขนส่ง มีความสำคัญน้อย ดังแสดงในตารางที่ 4.13 และตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.13 ผลิตภัณฑ์ภาคเหนือตอนบน ตามราคาตลาด

หน่วย : ล้านบาท

สาขา	2538	2540	2542	2544	2545
เกษตรกรรม	26,920	32,687	33,644	33,633	45,341
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	26,484	32,099	32,932	32,955	44,661
การประมง	435	592	709	677	680
นอกเกษตรกรรม	181,129	212,203	205,972	216,177	226,962
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	8,520	10,484	8,235	8,716	9,262
การผลิต	29,101	43,213	42,575	44,946	49,746
การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	4,963	5,459	5,810	6,249	6,497
การก่อสร้าง	24,066	20,280	12,467	12,465	13,741
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	38,408	44,273	45,877	46,395	45,951
โรงแรมและภัตตาคาร	8,051	9,405	10,777	12,226	12,517
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	12,412	14,363	12,811	13,645	14,151
การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	11,035	13,221	8,927	7,790	8,105
กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจการทางธุรกิจ	10,541	11,271	11,793	11,972	12,149
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	11,494	13,256	14,936	16,879	18,831
การศึกษา	15,044	17,762	20,332	21,627	22,208
งานด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	5,575	6,914	8,824	10,193	10,592
กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคมและการบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	1,656	1,965	2,230	2,632	2,738
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	267	335	382	445	472
ผลิตภัณฑ์ภาคเหนือตอนบน	208,050	244,891	239,614	249,812	272,304
ผลิตภัณฑ์ภาคเหนือตอนบนต่อหัว (บาท)	36,442	42,694	41,600	43,175	46,998

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ (2547)

ตารางที่ 4.14 โครงสร้างการผลิตของภาคเหนือตอนบน

หน่วย : ร้อยละ

สาขา	2538	2540	2542	2544	2545
เกษตรกรรม	12.94	13.35	14.04	13.46	16.65
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	12.73	13.11	13.74	13.19	16.40
การประมง	0.21	0.24	0.30	0.27	0.25
นอกเกษตรกรรม	87.06	86.65	85.96	86.54	83.35
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	4.10	4.28	3.44	3.49	3.40
การผลิต	13.99	17.65	17.77	17.99	18.27
การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	2.39	2.23	2.42	2.50	2.39
การก่อสร้าง	11.57	8.28	5.20	4.99	5.05
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	18.46	18.08	19.15	18.57	16.87
โรงแรมและภัตตาคาร	3.87	3.84	4.50	4.89	4.60
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	5.97	5.87	5.35	5.46	5.20
การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	5.30	5.40	3.73	3.12	2.98
กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ	5.07	4.60	4.92	4.79	4.46
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	5.52	5.41	6.23	6.76	6.92
การศึกษา	7.23	7.25	8.49	8.66	8.16
งานด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	2.68	2.82	3.68	4.08	3.89
กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	0.80	0.80	0.93	1.05	1.01
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	0.13	0.14	0.16	0.18	0.17
ผลิตภัณฑ์ภาคเหนือตอนบน	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

จากข้อมูลผลิตภัณฑ์ภาคเหนือตอนบน ในราคาคงที่ปี 2531 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 เมื่อพิจารณาโดยแยกออกเป็น 3 สาขาการผลิต พบว่า สาขาบริการเป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าการผลิตสูงสุด รองลงมาคือสาขาอุตสาหกรรม และสาขาเกษตรกรรม ตามลำดับ โดยมีมูลค่าการผลิตแต่ละสาขาการผลิตเฉลี่ย 8 ปีเท่ากับ 78,939 , 51,813 และ 20,266 ล้านบาทต่อปี ตามลำดับ เมื่อพิจารณาสัดส่วนของการผลิต พบว่า สาขาบริการมีส่วนของการผลิตที่สูงที่สุด รองลงมาคือสาขาอุตสาหกรรม และสาขาเกษตรกรรม โดยมีสัดส่วนเฉลี่ย 8 ปี เท่ากับร้อยละ 52.30 , 34.28 และ 13.42 ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นว่า สาขาบริการเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญของภาคเหนือตอนบนและก่อให้เกิดผลตอบแทนจากการผลิตมากที่สุดในภาคเหนือตอนบน ดังแสดงในตารางที่ 4.15 และตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.15 ผลิตภัณฑ์ภาคเหนือตอนบน ในราคาคงที่ปี 2531 แยกตามสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	สาขา	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม
2538		18,642	46,592	76,888	142,122
2539		20,149	51,225	80,245	151,619
2540		19,378	58,648	80,762	158,788
2541		19,606	52,501	78,092	150,199
2542		20,355	48,891	77,326	146,572
2543		20,504	52,714	77,951	151,169
2544		20,440	49,831	79,184	149,455
2545		23,055	54,102	81,063	158,220
เฉลี่ย		20,266	51,813	78,939	

ที่มา: จำนวนจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(2547)

ตารางที่ 4.16 สัดส่วนการผลิตแยกตามสาขาการผลิตของภาคเหนือตอนบน ในช่วงปี พ.ศ.
2538-2545

หน่วย : ร้อยละ

ปี พ.ศ.	สาขา	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม
2538		13.12	32.78	54.10	100.00
2539		13.29	33.79	52.93	100.00
2540		12.20	36.93	50.86	100.00
2541		13.05	34.95	51.99	100.00
2542		13.89	33.36	52.76	100.00
2543		13.56	34.87	51.57	100.00
2544		13.68	33.34	52.98	100.00
2545		14.57	34.19	51.23	100.00
เฉลี่ย		13.42	34.28	52.30	100.00

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(2547)

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดในภาคเหนือตอนบน มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของ
แต่ละจังหวัดในภาคเหนือตอนบนและมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยจะแบ่งมูลค่าการผลิตออกเป็น 4
สาขาการผลิตหลัก คือ สาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรม สาขาการค้าส่งการค้าปลีก และสาขา
บริการอื่น ๆ โดยในสาขาบริการอื่น ๆ นั้นจะรวมถึงสาขาย่อยดังนี้ คือ การโรงแรมและภัตตาคาร
การขนส่ง การเงินและธนาคาร กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การศึกษา การป้องกันประเทศ งานด้าน
สุขภาพ งานด้านชุมชนและสังคม รายละเอียดในแต่ละจังหวัดมีดังต่อไปนี้

1) โครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่

สภาพเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่ แม้จะอาศัยการผลิตภาคเกษตรเป็นหลัก โดยเฉพาะสาขาพืชผล มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญหลายชนิด ตลอดจนพืชผักเมืองหนาวหลายชนิด แต่การผลิตภาคนอกเกษตรก็มีความสำคัญมากเช่นกัน โดยเฉพาะในภาคบริการ เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวสูง จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวเป็นจำนวนมาก ส่งผลอันดีต่อภาวะเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และค่อนข้างมีเสถียรภาพ โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเป็นอันดับหนึ่งของภาคเหนือตอนบน

จังหวัดเชียงใหม่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสูงที่สุดในภาคเหนือตอนบน ในปี 2545 มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ในราคาปี 2531 มีมูลค่า 46,189 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัว 31,593 บาทต่อปี รองจากจังหวัดลำพูน เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ.2538-2545 พบว่า มูลค่าการผลิตในสาขาบริการอื่นๆ มีมูลค่าการผลิตสูงสุด รองลงมาคือสาขาอุตสาหกรรม สาขาการค้าส่งการค้าปลีก และสาขาเกษตรกรรมมีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุด

สาขาเกษตรกรรม เป็นสาขาการผลิตที่มีความสำคัญของจังหวัด พืชเศรษฐกิจที่สำคัญและเป็นรายได้หลักให้เกษตรกร คือ ข้าวนาปี ลำไย หอมหัวใหญ่ กระเทียม หอมแดง ลิ้นจี่ และถั่วเหลือง มูลค่าการผลิต (ในราคาปี 2531) ในสาขาเกษตรกรรม มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 4,798 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.2 ในปี 2545 มูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 6,971 ล้านบาท หรือร้อยละ 15.1

สาขาอุตสาหกรรม เป็นสาขาการผลิตที่มีความสำคัญของจังหวัดเช่นเดียวกัน โดยในปี 2545 มีมูลค่าการผลิต 9,621 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.8 แต่สาขาอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 14,916 ล้านบาท หรือร้อยละ 31.8 แต่ในปี 2545 มีมูลค่าการผลิตลดลงเป็น 9,621 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.8

สาขาการค้าส่ง การค้าปลีก ในปี 2545 มีสถานประกอบการค้าจำนวน 11,284 ราย ซึ่งได้จดทะเบียนใหม่ 1,085 แห่ง นอกจากนั้นจังหวัดเชียงใหม่ยังมีการค้าต่างประเทศ การค้าชายแดนกับประเทศพม่า ซึ่งนำรายได้เข้าสู่จังหวัดมาก สินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง รถแทรกเตอร์ รถจักรยานยนต์ เป็นต้น

สาขาบริการด้านอื่นๆ เป็นสาขาการผลิตที่นำรายได้มาสู่จังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคเหนือ ทำให้สาขาบริการมีการขยายตัวมากขึ้น มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กล่าวคือ

ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 19,253 ล้านบาท ในปี 2545 มีมูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 21,841 ล้านบาท

ดังแสดงในตารางที่ 4.17 และ 4.18

ตารางที่ 4.17 ผลผลิตจังหวัดในราคาปี 2531 จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2538-2545

หน่วย : ล้านบาท

สาขา	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	4,798	5,766	5,797	5,628	5,451	5,339	4,886	6,971	5,580
อุตสาหกรรม	14,916	15,407	13,670	9,928	10,609	7,963	8,757	9,621	11,359
การค้าส่ง การค้าปลีก	7,966	8,148	7,934	6,956	7,319	7,331	7,471	7,756	7,610
การบริการอื่นๆ	19,253	20,152	20,749	21,444	19,754	20,395	21,007	21,841	20,574
ผลผลิตจังหวัด	46,933	49,473	48,151	43,956	43,133	41,028	42,101	46,189	45,121
ผลผลิตจังหวัดต่อหัว	32,615	34,285	33,299	30,314	29,685	28,140	28,836	31,593	31,096

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

ตารางที่ 4.18 โครงสร้างการผลิต จังหวัดเชียงใหม่

หน่วย : ร้อยละ

สาขา	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	10.2	11.7	12.0	12.8	12.6	13.0	11.6	15.1	12.4
อุตสาหกรรม	31.8	31.1	28.4	22.6	24.6	19.4	20.8	20.8	25.2
การค้าส่ง การค้าปลีก	17.0	16.5	16.5	15.8	17.0	17.9	17.7	16.8	16.9
การบริการอื่นๆ	41.0	40.7	43.1	48.8	45.8	49.7	49.9	47.3	45.6
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

2) โครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดลำพูน

จังหวัดลำพูน ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ในราคาปี 2531 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2538 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัว 34,826 บาทต่อปี ในปี 2545 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวเพิ่มสูงขึ้นเป็น 67,892 บาทต่อปี ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่จังหวัดลำพูนมีนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ทำให้มีการจ้างงานสูง จำนวนผู้มีงานทำในจังหวัดคิดเป็นร้อยละ 62.2 ซึ่งมีสัดส่วนมากที่สุดในภาคเหนือตอนบน ทำให้เศรษฐกิจจังหวัดลำพูนขยายตัวอย่างรวดเร็ว และจังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวสูงที่สุดในภาคเหนือ และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2538 – 2545 มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัว เพิ่มสูงขึ้นจาก 34,826 เป็น 67,892 บาทต่อปี เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ.2538-2545 พบว่า มูลค่าการผลิตในสาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่าการผลิตสูงสุด รองลงมาคือสาขาการบริการ ด้านอื่นๆ สาขาการค้าส่งการค้าปลีก และสาขาเกษตรกรรมมีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุด

สาขาเกษตรกรรม จังหวัดลำพูนมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ที่ให้ผลผลิตจำนวนมากและเป็นรายได้หลัก ได้แก่ ลำไย ข้าวนาปี หอมแดง กระเทียม โดยเฉพาะลำไยซึ่งมีพื้นที่ปลูกทุกอำเภอและเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยมีพื้นที่ปลูกประมาณร้อยละ 40 ของพื้นที่ปลูกลำไยทั่วประเทศ ทำให้จังหวัดลำพูน เป็นศูนย์กลางการค้าของลำไยเพื่อการส่งออกต่างประเทศ อย่างไรก็ตามแนวโน้มมูลค่าการผลิตในสาขาเกษตร ในช่วงปี 2538-2545 ยังมีแนวโน้มค่อนข้างคงที่ โดยมีมูลค่าการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 1,697 ล้านบาท

สาขาอุตสาหกรรม จังหวัดลำพูนได้ใช้พื้นที่เป็นที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือประมาณ 1,788 ไร่ ส่วนอุตสาหกรรมของเอกชน 1,200 ไร่ ในปี พ.ศ. 2545 มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรวม 833 โรงงาน เงินลงทุนรวม 33,242 ล้านบาท การจ้างงานรวม 51,863 คน มูลค่าการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 8,724 ล้านบาท หรือร้อยละ 58.3 ในปี 2545 มูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 22,803 ล้านบาท หรือร้อยละ 77.0

สาขาการค้าส่ง การค้าปลีก มีมูลค่าการผลิตเฉลี่ย 1,972 ล้านบาท ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มค่อนข้างคงที่ กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 2,011 ล้านบาท ในปี 2545 มีมูลค่าการผลิต 2,141 ล้านบาท

สาขาบริการด้านอื่นๆ ในช่วงปี พ.ศ.2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 2,433 ล้านบาท ในปี 2545 มีมูลค่าการผลิต 3,050 ล้านบาท ดังแสดงในตารางที่ 4.19 และ 4.20

ตารางที่ 4.19 ผลิตภัณฑ์จังหวัดในราคาปี 2531 จังหวัดลำพูน ปี พ.ศ.2538-2545

หน่วย : ล้านบาท

สาขา	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	1,807	1,777	1,616	1,684	1,788	1,749	1,545	1,607	1,697
อุตสาหกรรม	8,724	10,079	22,607	24,850	20,478	26,005	21,518	22,803	19,633
การค้าส่ง การค้าปลีก	2,011	2,035	2,007	1,804	1,749	1,967	2,059	2,141	1,972
การบริการอื่นๆ	2,433	2,571	2,718	2,808	2,737	2,760	2,982	3,050	2,757
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	14,975	16,462	28,948	31,146	26,752	32,481	28,104	29,601	26,059
ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว	34,826	38,106	67,009	71,765	61,641	74,498	64,459	67,892	60,025

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

ตารางที่ 4.20 โครงสร้างการผลิต จังหวัดลำพูน

หน่วย : ร้อยละ

สาขา	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	12.1	10.8	5.6	5.4	6.7	5.4	5.5	5.4	6.5
อุตสาหกรรม	58.3	61.2	78.1	79.8	76.5	80.1	76.6	77.0	75.3
การค้าส่ง การค้าปลีก	13.4	12.4	6.9	5.8	6.5	6.1	7.3	7.2	7.6
การบริการอื่นๆ	16.2	15.6	9.4	9.0	10.2	8.5	10.6	10.3	10.6
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

3) โครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดลำปาง

สภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดลำปาง ในปี พ.ศ.2545 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ในราคาปี 2531 เท่ากับ 23,846 ล้านบาท หรือร้อยละ 47.5 รองลงมา คือ สาขาการบริการด้านอื่นๆ มีมูลค่าการผลิต 6,642 ล้านบาท หรือร้อยละ 27.9 สาขาการค้าส่งการค้าปลีก มีมูลค่าการผลิต 3,776 ล้านบาท หรือร้อยละ 15.8 และสาขาเกษตรกรรม ซึ่งมีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุด เท่ากับ 1,869 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.8 ประชากรจังหวัดลำปางมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัว 30,611 บาทต่อปี จัดอยู่ในอันดับสามของภาคเหนือตอนบนรองจากจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ.2538-2545 พบว่า มูลค่าการผลิตในสาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด รองลงมาคือสาขาการบริการด้านอื่นๆ สาขาการค้าส่งการค้าปลีก และสาขาเกษตรกรรมมีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุด

สาขาเกษตรกรรม จังหวัดลำปางมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ อ้อยโรงงาน ข้าวนาปี ถั่วสง กระเทียมและถั่วเหลือง มูลค่าการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 1,862 ล้านบาทหรือร้อยละ 7.9 โดยในช่วงปี 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 1,892 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.1 และในปี 2545 มีมูลค่าการผลิตอยู่ที่ 1,869 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.8

สาขาอุตสาหกรรม การอุตสาหกรรมในจังหวัดลำปาง เป็นอุตสาหกรรมที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น เช่นลิกไนต์ และหินปูน ซึ่งมีปริมาณมากที่สุดในจังหวัดลำปาง ประกอบกับมีปัจจัยความพร้อมในด้านอื่น ๆ จึงทำให้แนวโน้มอุตสาหกรรมในจังหวัดขยายตัวขึ้น กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 10,734 ล้านบาทหรือร้อยละ 45.7 และในปี 2545 มีมูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 11,560 ล้านบาทหรือร้อยละ 48.5

สาขาการค้าส่งการค้าปลีก ในปี 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 4,185 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.8 และในปี 2545 มูลค่าการผลิตลดลงเป็น 3,776 ล้านบาท หรือร้อยละ 15.8

สาขาการบริการด้านอื่น ๆ มีมูลค่าการผลิตเฉลี่ย 6,539 ล้านบาท หรือร้อยละ 27.8

ในปี 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 6,671 ล้านบาท หรือร้อยละ 28.4 และในปี 2545 มีมูลค่าการผลิต 6,642 ล้านบาท หรือร้อยละ 27.9 ดังแสดงในตารางที่ 4.21 และ 4.22

ตารางที่ 4.21 ผลิตภัณฑ์จังหวัดในราคาปี 2531 จังหวัดลำปาง ปี พ.ศ.2538-2545

หน่วย : ล้านบาท

สาขา	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	1,892	1,838	1,700	1,876	1,920	1,895	1,902	1,869	1,862
อุตสาหกรรม	10,734	13,019	12,938	10,449	9,875	9,813	10,916	11,560	11,163
การค้าส่ง การค้าปลีก	4,185	4,277	4,158	3,644	3,781	3,953	3,910	3,776	3,961
การบริการอื่นๆ	6,671	6,647	6,637	6,854	6,268	6,253	6,339	6,642	6,539
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	23,481	25,781	25,432	22,824	21,844	21,914	23,067	23,846	23,524
ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว	30,574	33,482	32,943	29,488	28,186	28,167	29,611	30,611	30,383

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

ตารางที่ 4.22 โครงสร้างการผลิต จังหวัดลำปาง

หน่วย : ร้อยละ

สาขา	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	8.1	7.1	6.7	8.2	8.8	8.6	8.2	7.8	7.9
อุตสาหกรรม	45.7	50.5	50.9	45.8	45.2	44.8	47.3	48.5	47.5
การค้าส่ง การค้าปลีก	17.8	16.6	16.3	16.0	17.3	18.0	17.0	15.8	16.8
การบริการอื่นๆ	28.4	25.8	26.1	30.0	28.7	28.5	27.5	27.9	27.8
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

4) โครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดเชียงราย

สภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดเชียงราย ในปี พ.ศ. 2545 พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ในราคาปี 2531 มีมูลค่า 19,861 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ 17,749 บาท ต่อปี ในปี 2545 สาขาการบริการอื่นๆ มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด โดยมีมูลค่าการผลิต 8,404 ล้านบาท หรือร้อยละ 42.3 รองลงมาคือสาขาการค้าส่ง การค้าปลีก มีมูลค่าการผลิต 4,542 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.9 สาขาเกษตรกรรม มีมูลค่าการผลิตเท่ากับ 4,519 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.8 และสาขาอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุดเท่ากับ 2,396 ล้านบาท หรือร้อยละ 12.1 เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ.2538-2545 พบว่า มูลค่าการผลิตในสาขาการบริการด้านอื่นๆ มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด รองลงมาคือสาขาการค้าส่งการค้าปลีก สาขาเกษตรกรรม และสาขาอุตสาหกรรมมีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุด

สาขาเกษตรกรรม จังหวัดเชียงราย มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วลิสง และลำไย สาขาเกษตรกรรมมีมูลค่าการผลิตเฉลี่ย 3,797 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.8 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ในปี พ.ศ.2538 มีมูลค่าการผลิต 3,069 ล้านบาท หรือร้อยละ 15.4 ในปี พ.ศ.2545 มูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 4,519 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.8

สาขาอุตสาหกรรม จังหวัดเชียงราย ยังมีการเติบโตค่อนข้างต่ำ ซึ่งจะเห็นได้ว่าสาขาอุตสาหกรรมมีมูลค่าการผลิตต่ำกว่าสาขาอื่นๆ โดยมีมูลค่าการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 2,695 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.0 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 4,249 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.3 แต่ในปี 2545 มูลค่าการผลิตลดลงเป็น 2,396 ล้านบาท หรือร้อยละ 12.1

สาขาการค้าส่งการค้าปลีก เป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าการผลิตค่อนข้างสูง โดยมีมูลค่าการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 4,689 ล้านบาท หรือร้อยละ 24.4 เนื่องจากจังหวัดเชียงรายมีการค้าต่างประเทศ

การค้าขายแดนกับประเทศพม่า สาธารณรัฐประชาชนจีน(ตอนใต้) และลาว อย่างไรก็ตาม แนวโน้มของมูลค่าการผลิตในสาขานี้ค่อนข้างคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

สาขาการบริการด้านอื่นๆ เป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด เนื่องจากจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ทำให้มีนักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยวเป็นจำนวนมาก และมูลค่าการผลิตแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 7,683 ล้านบาท หรือร้อยละ 38.5 และในปี 2545 มูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 8,404 ล้านบาท หรือร้อยละ 42.3 ดังแสดงในตารางที่ 4.23 และ 4.24

ตารางที่ 4.23 ผลผลิตจังหวัดในราคาปี 2531 จังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ.2538-2545

หน่วย : ล้านบาท

สาขา	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	3,069	3,537	3,311	3,682	3,710	4,206	4,343	4,519	3,797
อุตสาหกรรม	4,249	4,001	2,527	2,137	2,246	2,018	1,982	2,396	2,695
การค้าส่ง การค้าปลีก	4,954	5,096	4,918	4,280	4,595	4,563	4,564	4,542	4,689
การบริการอื่นๆ	7,683	8,136	8,234	8,055	7,747	7,961	8,019	8,404	8,030
ผลผลิตจังหวัด	19,954	20,770	18,991	18,155	18,298	18,748	18,907	19,861	19,211
ผลผลิตจังหวัดต่อหัว	18,058	18,745	17,109	16,326	16,425	16,784	16,911	17,749	17,263

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

ตารางที่ 4.24 โครงสร้างการผลิต จังหวัดเชียงราย

หน่วย : ร้อยละ

สาขา	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	15.4	17.0	17.4	20.3	20.3	22.4	23.0	22.8	19.8
อุตสาหกรรม	21.3	19.3	13.3	11.8	12.3	10.8	10.5	12.1	14.0
การค้าส่ง การค้าปลีก	24.8	24.5	25.9	23.6	25.1	24.3	24.1	22.9	24.4
การบริการอื่นๆ	38.5	39.2	43.4	44.4	42.3	42.5	42.4	42.3	41.8
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

5) โครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดแพร่

สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดแพร่ ในปี พ.ศ. 2545 พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ในราคาปี 2531 มีมูลค่า 8,658 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ 16,844 บาทต่อปี ในปี 2545 สาขาการบริการอื่นๆ มีมูลค่าการผลิตสูงสุด โดยมีมูลค่าการผลิต 3,641 ล้านบาท หรือร้อยละ 42.1 รองลงมาคือสาขาการค้าส่ง การค้าปลีก มีมูลค่าการผลิต 2,028 ล้านบาท หรือร้อยละ 23.4 สาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่าการผลิตเท่ากับ 1,640 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.9 และสาขาเกษตรกรรมเป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุดเท่ากับ 1,349 ล้านบาท หรือร้อยละ 15.6 เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ.2538-2545 พบว่า มูลค่าการผลิตในสาขาการบริการด้านอื่นๆ มีมูลค่าการผลิตสูงสุด รองลงมาคือสาขาการค้าส่งการค้าปลีก สาขาอุตสาหกรรม และสาขาเกษตรกรรมมีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุด

สาขาเกษตรกรรม จังหวัดแพร่ มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และถั่วเหลือง สาขาเกษตรกรรมมีมูลค่าการผลิตเฉลี่ย 1,301 ล้านบาท หรือร้อยละ 15.3 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มค่อนข้างคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงมาก

สาขาอุตสาหกรรม จังหวัดแพร่ มีมูลค่าการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 1,551 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.3 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 1,838 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.0 แต่ในปี 2545 มูลค่าการผลิตลดลงเป็น 1,640 ล้านบาท หรือร้อยละ 18.9

สาขาการค้าส่งการค้าปลีก จังหวัดแพร่ มีมูลค่าการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 2,160 ล้านบาท หรือร้อยละ 25.5 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 2,261 ล้านบาท หรือร้อยละ 25.9 แต่ในปี 2545 มูลค่าการผลิตลดลงเป็น 2,028 ล้านบาท หรือร้อยละ 23.4

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

6) โครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหว็ดน่าน

สภาพทางเศรษฐกิจของจังหว็ดน่าน ในปี พ.ศ. 2545 พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหว็ด ในราคาปี 2531 มีมูลค่า 7,679 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์จังหว็ดเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ 17,295 บาทต่อปี ในปี 2545 สาขาการบริการอื่นๆ มีมูลค่าการผลิตสูงสุด โดยมีมูลค่าการผลิต 3,333 ล้านบาท หรือร้อยละ 43.4 รองลงมาคือสาขาเกษตรกรรม มีมูลค่าการผลิต 1,687 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.0 สาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่าการผลิตเท่ากับ 1,378 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.9 และสาขาการค้าส่งการค้าปลีกเป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุดเท่ากับ 1,281 ล้านบาท หรือร้อยละ 16.7 เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 พบว่า มูลค่าการผลิตในสาขาการบริการด้านอื่นๆ มีมูลค่าการผลิตสูงสุด รองลงมาคือสาขาการค้าส่งการค้าปลีก สาขาเกษตรกรรม และสาขาอุตสาหกรรมมีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุด

สาขาเกษตรกรรม จังหว็ดน่าน มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ลำไย ถั่วเขียว และถั่วลิสง สาขาเกษตรกรรมมีมูลค่าการผลิตเฉลี่ย 1,542 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.3 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มค่อนข้างคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงมาก

สาขาอุตสาหกรรม จังหว็ดน่าน มีมูลค่าการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 1,299 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.1 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 1,626 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.5 แต่ในปี 2545 มูลค่าการผลิตลดลงเป็น 1,378 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.9

สาขาการค้าส่งการค้าปลีก จังหว็ดน่าน มีการค้าขายแดนกับประเทศลาว สินค้าส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรกรรม สินค้าเชื้อเพลิง และวัสดุก่อสร้าง มูลค่าการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 1,752 ล้านบาท หรือร้อยละ 23.0 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ ในปี 2538 มี

ที่มา : คำนวณจากสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

7) โครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดพะเยา

สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา ในปี พ.ศ. 2545 พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ในราคาปี 2531 มีมูลค่า 8,362 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ 16,526 บาทต่อปี ในปี 2545 สาขาการบริการอื่นๆ มีมูลค่าการผลิตสูงสุด โดยมีมูลค่าการผลิต 3,411 ล้านบาท หรือร้อยละ 40.8 รองลงมาคือสาขาเกษตรกรรม มีมูลค่าการผลิต 2,202 ล้านบาท หรือร้อยละ 26.3 สาขาการค้าส่งการค้าปลีก มีมูลค่าการผลิตเท่ากับ 1,781 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.3 และสาขาอุตสาหกรรม เป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุดเท่ากับ 969 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.6 เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ.2538-2545 พบว่า มูลค่าการผลิตในสาขาการบริการด้านอื่นๆ มีมูลค่าการผลิตสูงสุด รองลงมาคือสาขาการค้าส่งการค้าปลีก สาขาเกษตรกรรม และสาขาอุตสาหกรรมมีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุด

สาขาเกษตรกรรม จังหวัดพะเยา มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลำไย กระเทียม และถั่วลิสง สาขาเกษตรกรรมมีมูลค่าการผลิตเฉลี่ย 1,888 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.8 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 1,800 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.6 และในปี 2545 มูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 2,202 ล้านบาท หรือร้อยละ 26.3

สาขาอุตสาหกรรม จังหวัดพะเยา มีมูลค่าการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 1,215 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.7 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 1,489 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.9 แต่ในปี 2545 มูลค่าการผลิตลดลงเป็น 969 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.6

สาขาการค้าส่งการค้าปลีก จังหวัดพะเยา มีมูลค่าการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 2,007 ล้านบาท หรือร้อยละ 24.2 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่า

ที่มา : คำนวนจากสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

8) โครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สภาพทางเศรษฐกิจ จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็ก มีประชากรประมาณ 1.7 แสนคน แต่เป็นจังหวัดที่มีความแตกต่างทางด้านภูมิศาสตร์ ทำให้แม่ฮ่องสอนถูกปกคลุมด้วยหมอกตลอดทั้ง 3 ฤดู ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก นอกจากนั้น แม่ฮ่องสอนยังมีแหล่งท่องเที่ยวมากมายนับไม่ถ้วน ทำให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวเข้าสู่จังหวัดมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2545 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ในราคาปี 2531 เท่ากับ 3,478 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ 19,761 บาทต่อปี ในปี 2545 สาขาการบริการอื่น ๆ มีมูลค่าการผลิตสูงสุด โดยมีมูลค่าการผลิต 1,679 ล้านบาท หรือร้อยละ 48.3 รองลงมาคือ สาขาเกษตรกรรม มีมูลค่าการผลิต 795 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.9 สาขาการค้าส่งการค้าปลีก มีมูลค่าการผลิตเท่ากับ 609 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.5 และสาขาอุตสาหกรรม เป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุดเท่ากับ 395 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.4 เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ.2538-2545 พบว่า มูลค่าการผลิตในสาขาการบริการด้านอื่น ๆ มีมูลค่าการผลิตสูงสุด รองลงมาคือสาขาเกษตรกรรม สาขาการค้าส่งการค้าปลีก และสาขาอุตสาหกรรมมีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุด

สาขาเกษตรกรรม จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี กระเทียม และถั่วเหลือง สาขาเกษตรกรรมมีมูลค่าการผลิตเฉลี่ย 724 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.4 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 668 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.4 และในปี 2545 มูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 795 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.9

สาขาอุตสาหกรรม จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีมูลค่าการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 381 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.2 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย กล่าวคือ ในปี 2538 มี

มูลค่าการผลิต 480 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.7 แต่ในปี 2545 มูลค่าการผลิตลดลงเป็น 395 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.4

สาขาการค้าส่งการค้าปลีก จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีมูลค่าการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 660 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.5 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 707 ล้านบาท หรือร้อยละ 21.6 แต่ในปี 2545 มูลค่าการผลิตลดลงเป็น 609 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.5

สาขาการบริการด้านอื่นๆ เป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด มูลค่าการผลิตแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 1,420 ล้านบาท หรือร้อยละ 43.4 และในปี 2545 มูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 1,679 ล้านบาท หรือร้อยละ 48.3 ดังแสดงในตารางที่ 4.31 และ 4.32

ตารางที่ 4.31 ผลิตภัณฑ์จังหวัดในราคาปี 2531 จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี พ.ศ.2538-2545

หน่วย : ล้านบาท

สาขา	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	668	678	846	709	749	680	669	795	724
อุตสาหกรรม	480	517	379	298	291	346	341	395	381
การค้าส่ง การค้าปลีก	707	716	701	613	610	676	651	609	660
การบริการอื่นๆ	1,420	1,512	1,552	1,655	1,768	1,676	1,725	1,679	1,623
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	3,275	3,423	3,478	3,275	3,417	3,378	3,386	3,478	3,389
ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว	19,265	20,018	20,221	18,931	19,751	19,414	19,349	19,761	19,589

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ (2547)

ตารางที่ 4.32 โครงสร้างการผลิต จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วย : ร้อยละ

สาขา	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	20.4	19.8	24.3	21.6	21.9	20.1	19.8	22.9	21.4
อุตสาหกรรม	14.7	15.1	10.9	9.1	8.5	10.2	10.1	11.4	11.2
การค้าส่ง การค้าปลีก	21.6	20.9	20.2	18.7	17.9	20.0	19.2	17.5	19.5
การบริการอื่นๆ	43.4	44.2	44.6	50.5	51.7	49.6	50.9	48.3	47.9

รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

ที่มา : คำนวณจากสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

9) โครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดตาก

สภาพทางเศรษฐกิจ จังหวัดตาก ในปี พ.ศ. 2545 จังหวัดตากมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ในราคาปี 2531 เท่ากับ 10,546 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ 29,458 บาทต่อปี ในปี 2545 สาขาการบริการอื่นๆ มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด โดยมีมูลค่าการผลิต 3,606 ล้านบาท หรือร้อยละ 34.2 รองลงมาคือสาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่าการผลิต 3,340 ล้านบาท หรือร้อยละ 31.7 สาขาเกษตรกรรม มีมูลค่าการผลิตเท่ากับ 2,056 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.5 และสาขาการค้าส่งการค้าปลีก เป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุดเท่ากับ 1,544 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.6 เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตในแต่ละสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ.2538-2545 พบว่า มูลค่าการผลิตในสาขาการบริการด้านอื่นๆ มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด รองลงมาคือสาขาอุตสาหกรรม สาขาเกษตรกรรม และสาขาการค้าส่งการค้าปลีกมีมูลค่าการผลิตต่ำที่สุด

สาขาเกษตรกรรม จังหวัดตาก มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวนาปี ถั่วเหลือง และถั่วเขียว สาขาเกษตรกรรมมีมูลค่าการผลิตเฉลี่ย 1,876 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.1 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 1,754 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.8 และในปี 2545 มูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 2,056 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.5

สาขาอุตสาหกรรม จังหวัดตาก ในปี 2545 มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 439 โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่อำเภอแม่สอด โรงงานด้านเหมืองแร่ สามารถทำรายได้ให้จังหวัดมากที่สุด สาขาอุตสาหกรรมมีมูลค่าการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 2,518 ล้านบาท หรือร้อยละ 26.9 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมาก กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 2,536 ล้านบาท หรือร้อยละ 28.6 แต่ในปี 2545 มูลค่าการผลิตลดลงเป็น 3,340 ล้านบาท หรือร้อยละ 31.7

สาขาการค้าส่งการค้าปลีก จังหวัดตาก มีการค้าขายแดนกับประเทศพม่า ด้านอำเภอแม่สอด สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ผงชูรส น้ำมันปาล์ม รองเท้าแตะฟองน้ำ ฯลฯ สาขาการการค้าส่งการค้าปลีกมีมูลค่าการผลิตเฉลี่ย 1,653 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.7 ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ ในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 1,721 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.4 แต่ในปี 2545 มูลค่าการผลิตลดลงเป็น 1,544 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.6

สาขาการบริการด้านอื่นๆ เป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด มูลค่าการผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2538 มีมูลค่าการผลิต 2,863 ล้านบาท หรือร้อยละ 32.3 และในปี 2545 มูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 3,606 ล้านบาท หรือร้อยละ 34.2 ดังแสดงในตารางที่ 4.33 และ 4.34

ตารางที่ 4.33 ผลิตภัณฑ์จังหวัดในราคาปี 2531 จังหวัดตาก ปี พ.ศ.2538-2545

หน่วย : ล้านบาท

สาขา	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	1,754	1,853	1,661	1,721	1,952	1,719	2,292	2,056	1,876
อุตสาหกรรม	2,536	2,515	2,129	1,599	1,918	3,219	2,889	3,340	2,518
การค้าส่ง การค้าปลีก	1,721	1,755	1,725	1,537	1,528	1,719	1,694	1,544	1,653
การบริการอื่นๆ	2,863	3,132	3,292	3,354	3,200	3,487	3,493	3,606	3,303
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	8,874	9,255	8,807	8,211	8,598	10,145	10,368	10,546	9,351
ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว	25,139	26,218	24,879	23,130	24,152	28,417	29,042	29,458	26,304

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

ตารางที่ 4.34 โครงสร้างการผลิต จังหวัดตาก

หน่วย : ร้อยละ

สาขา	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	19.8	20.0	18.9	21.0	22.7	16.9	22.1	19.5	20.1
อุตสาหกรรม	28.6	27.2	24.2	19.5	22.3	31.7	27.9	31.7	26.9
การค้าส่ง การค้าปลีก	19.4	19.0	19.6	18.7	17.8	16.9	16.3	14.6	17.7
การบริการอื่นๆ	32.3	33.8	37.4	40.8	37.2	34.4	33.7	34.2	35.3

รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

ที่มา : จำนวนจากสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

4.2.2 ภาคการเงิน

ภาคเหนือมีสาขาธนาคารพาณิชย์เปิดบริการมากที่สุดรองจากกรุงเทพฯและปริมณฑล ณ สิ้นปี พ.ศ. 2545 มีสาขาธนาคารพาณิชย์เปิดดำเนินการ 475 สาขา เกือบร้อยละ 60 อยู่ในภาคเหนือตอนบน โดยกระจุกตัวในอำเภอเมือง ขณะที่บริเวณภาคเหนือตอนล่างจะกระจายตัวในเขตอำเภอรอบนอก เงินฝากและเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นปี พ.ศ.2545 มีจำนวน 276.2 พันล้านบาท และ 181.5 พันล้านบาท ตามลำดับ อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากเท่ากับร้อยละ 65.7

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีสาขาของธนาคารพาณิชย์มากที่สุดในภาคเหนือ โดยในปี 2545 มีจำนวนสาขา 124 แห่ง มีจำนวนเงินฝาก 81,986 ล้านบาท จำนวนสินเชื่อ 63,385 ล้านบาท และมีอัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก ร้อยละ 77.3 ดังแสดงในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 จำนวนเงินฝากและสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ของจังหวัดในภาคเหนือตอนบน

ปี พ.ศ.2540-2545

หน่วย : ล้านบาท

จังหวัด	2540	2541	2542	2543	2544	2545
ภาคเหนือ						
- จำนวนสาขา(แห่ง)	565	523	524	507	496	475
- จำนวนเงินฝาก	256,785.9	264,020.2	255,521.7	271,652.0	284,115.0	276,230.8
- จำนวนสินเชื่อ	248,533.6	219,781.0	204,034.4	176,875.8	164,030.2	181,504.6
- อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก(ร้อยละ)	96.8	83.2	79.9	65.1	57.7	65.7
เชียงใหม่						

- จำนวนสาขา(แห่ง)	131	127	127	124	125	124
- จำนวนเงินฝาก	74,184	78,242	76,970	80,815	83,922	81,986
- จำนวนสินเชื่อ	80,152	74,475	69,149	58,418	56,162	63,385
- อัตราส่วนสินเชื่อ ต่อเงินฝาก(ร้อยละ)	108	95.2	89.8	72.3	66.9	77.3
เชียงราย						
- จำนวนสาขา(แห่ง)	62	56	56	55	53	50
- จำนวนเงินฝาก	27,741	28,626	27,463	29,321	30,138	28,121
- จำนวนสินเชื่อ	24,979	21,056	19,934	17,976	16,352	17,771
- อัตราส่วนสินเชื่อ ต่อเงินฝาก(ร้อยละ)	90	73.6	72.6	61	54.3	63.2

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

จังหวัด	2540	2541	2542	2543	2544	2545
ลำปาง						
- จำนวนสาขา(แห่ง)	35	30	31	31	29	29
- จำนวนเงินฝาก	17,915	18,354	17,906	19,086	19,821	19,147
- จำนวนสินเชื่อ	15,162	12,621	11,648	9,898	8,867	9,757
- อัตราส่วนสินเชื่อ ต่อเงินฝาก(ร้อยละ)	84.6	68.8	65.1	51.9	44.7	51
ตาก						
- จำนวนสาขา(แห่ง)	19	19	19	18	18	17
- จำนวนเงินฝาก	8,112	8,369	7,971	8,745	9,587	9,505
- จำนวนสินเชื่อ	6,227	5,435	4,907	4,377	4,277	4,774
- อัตราส่วนสินเชื่อ ต่อเงินฝาก(ร้อยละ)	77.4	64.9	61.6	50.1	44.6	50.2
ลำพูน						
- จำนวนสาขา(แห่ง)	20	17	17	17	17	17
- จำนวนเงินฝาก	7,513	7,257	7,136	8,020	8,215	8,300
- จำนวนสินเชื่อ	7,826	7,147	6,824	5,974	5,806	6,047
- อัตราส่วนสินเชื่อ ต่อเงินฝาก(ร้อยละ)	104.2	98.5	95.6	74.5	70.7	72.9
แพร่						
- จำนวนสาขา(แห่ง)	18	16	16	15	14	12

- จำนวนเงินฝาก	7,370	7,285	7,027	7,303	7,427	7,161
- จำนวนสินเชื่อ	6,725	5,767	5,388	4,940	4,674	4,958
- อัตราส่วนสินเชื่อ ต่อเงินฝาก(ร้อยละ)	91.2	79.2	76.7	67.6	62.9	69.2
พะเยา						
- จำนวนสาขา(แห่ง)	19	19	19	18	17	17
- จำนวนเงินฝาก	6,573	6,649	6,347	6,742	6,801	6,932
- จำนวนสินเชื่อ	6,920	5,831	5,674	4,584	4,363	5,105
- อัตราส่วนสินเชื่อ ต่อเงินฝาก(ร้อยละ)	105.3	87.7	89.4	68	64.1	73.6

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

จังหวัด	2540	2541	2542	2543	2544	2545
น่าน						
- จำนวนสาขา(แห่ง)	12	10	10	10	10	8
- จำนวนเงินฝาก	3,928	3,703	3,347	3,685	4,000	3,872
- จำนวนสินเชื่อ	4,298	3,348	3,160	2,834	2,857	3,015
- อัตราส่วนสินเชื่อ ต่อเงินฝาก(ร้อยละ)	109.4	90.4	94.4	77	71.4	77.9
แม่ฮ่องสอน						
- จำนวนสาขา(แห่ง)	10	10	10	10	9	8
- จำนวนเงินฝาก	1,659	1,701	1,612	1,804	1,923	1,918
- จำนวนสินเชื่อ	2,208	2,016	1,918	1,465	1,354	1,318
- อัตราส่วนสินเชื่อ ต่อเงินฝาก(ร้อยละ)	133.1	118.6	119	81.2	70.4	68.7

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ (2547)

4.2.3 การค้าต่างประเทศ

กระทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ

- 1) การค้าระหว่างประเทศ เป็นการค้าผ่านด่านศุลกากรท่าอากาศยานเชียงใหม่

ซึ่งเป็นช่องทางส่งออกสินค้าเกษตรแปรรูปและแช่แข็ง และสินค้าหัตถกรรม และด้านศุลกากรนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มูลค่าการค้าต่างประเทศของภาคเหนือมากกว่าร้อยละ 80 เป็นการค้าผ่านด่านศุลกากรนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน สินค้าสำคัญ คือ อุปกรณ์ และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

2) การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน การค้าชายแดนเป็นการค้ากับพม่า ลาว และจีน (ตอนใต้) มากกว่าร้อยละ 60 เป็นการค้ากับพม่า สินค้าออกส่วนใหญ่ เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค ขยางรถยนต์ และวัสดุก่อสร้าง ส่วนสินค้านำเข้า ได้แก่ โท กระบือ และไม้แปรรูป เป็นสำคัญ การค้าชายแดนกระทำทั้งการค้าที่ผ่านและไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากร เนื่องจากการเคลื่อนย้ายสินค้าทำได้ง่ายและยากต่อการควบคุม

จากตารางที่ 4.36 แสดงมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างภาคเหนือกับประเทศเพื่อนบ้านในปี 2546 มีมูลค่า 13,504.6 ล้านบาท เมื่อรวมกับมูลค่า การค้านอกระบบซึ่งจากงานศึกษาต่างๆ พบว่า มีมากกว่าการค้าในระบบประมาณ 0.5-3 เท่า ความสำคัญของการค้าชายแดนจะมีเพิ่มขึ้น การส่งเสริมการค้าชายแดนจึงเป็นช่องทางสร้างงานและเป็นการพัฒนาภูมิภาคของทั้งไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

ภาคเหนือทำการค้าชายแดนกับประเทศพม่า ลาวและจีนตอนใต้ เนื่องจากมีพรมแดนติดต่อกับพม่าและลาวประมาณ 2,103 กิโลเมตร รวมทั้งสามารถค้ากับจีน (ตอนใต้) (มณฑลยูนนาน) ผ่านทางแม่น้ำโขง บริเวณอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย การค้าชายแดนภาคเหนือ-พม่า ภาคเหนือ-ลาว และภาคเหนือ-จีน (ตอนใต้) กระทำใน 2 รูปแบบคือ การค้าผ่านพิธีการทางศุลกากร (การค้าในระบบ) และการค้าไม่ผ่านพิธีการศุลกากร (การค้านอกระบบ)

การค้าผ่านพิธีทางศุลกากร มูลค่าการค้ากับพม่าในปี 2546 มีสัดส่วนสูงมากคือร้อยละ 62.9 ของมูลค่าการค้าชายแดนโดยรวมของภาคเหนือ รองลงมาได้แก่ การค้าชายแดนกับจีน (ตอนใต้) และลาว ซึ่งมีสัดส่วนลดหลั่นลงมา คือร้อยละ 30.8 และร้อยละ 6.3 ตามลำดับ โดยภาคเหนือได้ดูแลการค้ากับพม่า ลาว และเริ่มได้ดูแลการค้ากับจีน (ตอนใต้) ในปี 2542 เป็นต้นมา ส่วนการค้าที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากร จากการสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อปี 2537 พบว่าการค้าชายแดนภาคเหนือ-พม่า และภาคเหนือ-ลาว มีลักษณะเป็นการค้านอกระบบที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากร ประมาณว่าการค้านอกระบบกับพม่าและลาวมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 76 และ 50 ของการค้าชายแดนภาคเหนือ-พม่า และภาคเหนือ-ลาว สำหรับการค้าภาคเหนือ-จีน (ตอนใต้) ยังไม่พบรายงานการศึกษา

การค้าชายแดนภาคเหนือ-พม่า มีจุดทำการค้า 10 จุด กระทำผ่านด่านศุลกากรในภาคเหนือรวม 6 แห่ง ใน 4 จังหวัด คือ ตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และเชียงราย แต่ที่สำคัญมีเพียง 2 แห่ง คือด่านฯ แม่สาย จังหวัดเชียงราย และด่านฯ แม่สอด จังหวัดตาก ในปี 2546 มูลค่าผ่านด่านฯ ทั้ง 6 แห่ง รวม 8,488.6 ล้านบาท เป็นการส่งออก 7,519.0 ล้านบาท และนำเข้า 969.6 ล้านบาท สินค้าส่งออกสำคัญได้แก่ สินค้าอุปโภค บริโภค ยางรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ น้ำมัน วัสดุก่อสร้าง เครื่องยนต์และชิ้นส่วน สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ อัญมณี สินค้าเกษตร และของป่า

การค้าชายแดนภาคเหนือ-ลาว มีจุดทำการค้า 12 จุด ในจังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน และอุตรดิตถ์ กระทำผ่านด่านศุลกากร 4 แห่ง แต่ที่สำคัญคือด่านฯ เชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นการส่งออกสินค้าของไทยไปยัง 6 แขวง ในภาคเหนือของลาวโดยเฉพาะแขวงหลวงพระบาง โดยมูลค่าการค้าในปี 2546 เท่ากับ 853.5 ล้านบาท โดยเป็นการส่งออก 551.2 ล้านบาท และนำเข้า 302.3 ล้านบาท สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ วัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง สินค้า อุปโภคบริโภค น้ำมัน ยานพาหนะ และส่วนประกอบ สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ถ่านหิน ถิกไนต์ สินค้าเกษตร และของป่า

การค้าชายแดนภาคเหนือ-จีน (ตอนใต้) เป็นการค้ากับมณฑลยูนนาน เริ่มต้นตั้งแต่ปี 2537 โดยใช้เส้นทางเรือในแม่น้ำโขง ผ่านด่านฯ เชียงแสน จังหวัดเชียงราย สู่มืองเชียงรุ่งหรือเมืองซือเหมา เขตปกครองตนเองสิบสองปันนา มูลค่าการค้าในปี 2541 มีเพียง 386.1 ล้านบาท เนื่องจากอยู่ในระยะเริ่มต้นและการขนส่งสินค้าโดยใช้เส้นทางในแม่น้ำโขงไม่สามารถทำได้ทุกฤดูกาล มูลค่าการค้าในปี 2546 เท่ากับ 4,162.5 ล้านบาท เป็นการส่งออก 3,075.1 ล้านบาท และนำเข้า 1,087.4 ล้านบาท สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ ยางพารา สินค้าอุปโภคบริโภค และน้ำมันเชื้อเพลิง สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ผลไม้ และเฟอร์นิเจอร์ไม้ ดังแสดงในตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 มูลค่าการค้าชายแดนของภาคเหนือ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2542	2543	2544	2545	2546
ภาคเหนือ-พม่า	5,792.7	7,568.1	5,880.0	4,720.1	8,488.6
ส่งออก	4,883.7	6,636.5	4,069.5	3,915.7	7,519.0
นำเข้า	908.9	931.6	1,810.5	804.4	969.6
ดุลการค้า	3,974.8	5,704.8	2,259.1	3,111.2	6,549.4
ภาคเหนือ-ลาว	913.3	1,049.9	1,148.7	1,054.0	853.5

ส่งออก	457.9	579.4	621.1	607.1	551.2
นำเข้า	455.4	470.4	527.6	446.8	302.3
ดุลการค้า	2.5	109.0	93.4	160.3	248.9
ภาคเหนือ-จีน ตอนใต้	868.4	1,154.2	2,772.6	3,199.5	4,162.5
ส่งออก	438.4	851.7	2,225.6	2,737.5	3,075.1
นำเข้า	430.0	302.5	547.0	462.0	1,087.4
ดุลการค้า	8.4	549.2	1,678.6	2,275.4	1,987.7
มูลค่าการค้า	7,574.4	9,772.1	9,801.3	8,973.6	13,504.6
ดุลการค้า	3,985.7	6,363.0	4,031.1	5,547.0	8,786.0

ที่มา : ด้านศุลกากรในภาคเหนือ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved